

Diari portantveu de l'Esquerra Republicana de Catalunya a les comarques tarraconines

## L'episcopal espanyol

### Un escrit falac i impertinent

L'episcopat espanyol ha fixat la seva actitud respecte de l'Estat republicà i la seva legislació laica en un extens document que han publicat els periòdics monàrquics. En conjunt, l'esmentat escrit és, com a obra dels jesuïtes, un pur sofisme. Analitzar-lo en detall ens ocuparia un espai del qual no dispossem. Es recullen en ell tòpics i arguments reiteradíssims en les pàgines de la premsa clerical. Amb el mateix menyspreu i irreverència tracta l'episcopat al Govern i a les Corts Constituents. Franquament unes vegades, veladament altres, es fa alardó de rebellia. El document desborda supèrbia, a despit de la humilitat, hipocresia beatífica, que plana en alguns dels seus períodes. L'Església es dirigeix a l'Estat sense cap respecte ni consideració, ni tan sols d'igual a igual, sinó com si l'Estat fos una entitat arbitrària i inferior, en el domini de l'autoritat, a l'Església. Es la clàssica lluita entre l'Església i l'Estat quan aquest ha rebutjat la mediatització eclesiàstica i s'ha dreçat, digne, enfront a les pretensions anticristianes dels purpurats. L'Església espanyola, això sí que està clar, no confia en les seves pròpies forces. Poques vegades ha topat amb un Estat legitim, d'arrel popular, decidit a lluir-se de la competència sinuosa i artera de l'Església i les Congregacions. Habituada al privilegi sagnant, a dirigir la vida civil dels espanyols i a surar a costa de l'empar estatal, l'Església no s'avé ara a que la llei encausi les seves activitats, posi fre a les seves rampinyes i la situï en un pla d'independència, com Societat que és, amb la seva indústria i la seva labor peculiars. L'Església vol ésser el que fou en règim de tiranies: un Estat dintre de l'Estat. Desitja exercir la indústria, comerciar amb les consciències del nen i l'adult, dirigir la Banca, tenir, en fi, el Poder.

No hi ha res nou en l'escript de l'obispat. Sens dubte, sobre afirmacions capcioses i adjectius. "Persecució sectària", "laicismo agressiu", "conciliació sucesiva de los derechos eclesiàsticos", "con-

evidente injusticia y sin provecho para el bien general", "obligándoles abusivamente —als fidels— a comparecer en causa canónica ante el Tribunal civil", "el matrimonio civil, simulación". "Ni a los objetos sagrados y símbolos religiosos se ha tenido con frecuencia el más elemental respeto." A força d'escolàstica, l'obispat pretè fer surar les seves ambicions. Unes Corts Constituents, representació genuïna de la voluntat popular, estan mancades d'autoritat i de solvència, en concepte dels bisbes, per a legislar. Es persecució sectària deixar en llibertat a tot creient per a que contregui matrimoni eclesiàstic? L'Església, però, vol substituir a l'Estat. Això no, que no és abusiu. Entre les moltes impertinències intolerables de l'alludit document figuren censures per al procedir de les Corts. En relació amb els objectes sagrads i símbols religiosos, el bisbat, sens dubte, comenta la conducta de capellans i frares, els quals ha saquejat el Tresor artístic i han venut en algunes esglésies fins les canadeilles. Finalment aconsellen els prelats als fidels que resin i treballin per a rectificar la legislació republicana en el que fa referència a culte.

Com hem dit abans, l'escript està informat per la hipocresia i l'escolàstica. Es una bona peça del jesuïtisme. No sabem què ressalta més en ell, si la pedanteria o la supèrbia.

### Descarrilament del ràpid París-Le Croisic

Nantes, 5.— El ràpid París-Le Croisic, que conduïa 500 viatgers, descarrilà prop d'aquesta població quan marxava a 90 quilòmetres per hora. La locomotora saltà dels rails amb el tender i diversos vagons quedaren destroçats. El mecànic i el conductor foren llençats a uns dotze metres de la via, la qual eosà els lluità de la mort. El cap del convoi quedà encalafat en el seu furgó. Es calcula en 60 el nombre de ferits, gairebé tots greus. Fins ara han estat trobats 14 cadàvers.

## El públic de la Lliga

Un bon amic ens explicava certes incidències ocorregudes en un dels mítings fa poc celebrats en pobles d'aquesta "província", organitzats per la Lliga.

Diu que un dels oradors, per a espaordir, segurament, el públic, posà en boca del ministre d'Instrucció pública de la República —Fernando de los Ríos, no res menys!— unes paraules encaminades probablement a demostrar el què serà l'escola única. I quines paraules, verge santa! El ministre socialista, segons el susdit orador, digué que ara la missió del mestre es limitarà a fer comprendre al deixeble que ja no té ni pare ni mare, puix que el seu pare i la seva mare serà, d'ara endavant, l'Estat.

—I no es va aixecar ningú a dir-li a l'orador lligaire que era un ase o quelcom pitjor?—preguntarem a l'amic.

No; no es va aixecar ningú. Ja compten, els de la Lliga, amb la tolerància—tolerància que va resultant excessiva—del poble demoàtic i esquerrà.

Saben, a més, que aquest poble nostre ha viscut segles i segles sota el jou de la més absoluta i ignominiosa incultura i no ha tingut temps ni ocasió encara per a deixondir el seu enteniment, la qual cosa fa que no sigui difícil d'emboicallar-lo en les tenebres del confusionisme.

Es clar que "La Veu", en ressenyar els actes susdits, es guarda de fer constar les estupideses dels seus oradors, quan aquestes estupideses rebassen els límits de la dcència.

Amb tot, val la pena de sortir al pas, de quan en quan, a aquests moralistes de pacotilla.

Som prou democràtiques per a tolerar la controvèrsia. El que no tolerem, però, és que es tracti de desvirtuar, per a combatre-les, les doctrines del contrari. I l'orador lligaire alludit no féu altra cosa que intentar un saboteig de les idees que la Lliga ve combatent amb una obsessió no gens afortunada. Volgué, en síntesi, esgarapar, encara que inútilment, en la persona de Fernando de los Ríos, la concepció socialista de la família.

Però el que diuen els socialistes, referent a la família, no és, ni més ni menys, que això: La família no sempre ha estat constituïda en la forma com ho està actualment. La família ha anat evolucionat parallelament a l'evolució efectuada per la propietat. I si això és així, i no hi ha pas cap epítet de Cambó que pugui negar-ho, és de suposar i creure que la família seguirà evolucionant parallelament a l'evolució que efectua la propietat.

No és, doncs, voler destruir "per què sí" una institució que ells qualifiquen falsament de cristiana, ni tampoc donar-li una estructura "a priori".

Els que soscaven avui amb una eficàcia innegable els fonaments de l'estruituració actual de la família són precisament els propietaris de finques urbanes, aquests senyors que, no obstant creure's la majoria d'ells ésser bons cristians—i qui sap si afiliats a la Lliga—, amb llur insaciabile avarícia, obliguen, sobretot en les grans urbs, a viure les famílies amuntegades en la més deplorable promiscuitat. Es el mateix règim capitalista, ple d'immoralitats, qui disgrega i falseja de molt diferents maneres, que fóra llarg d'enumerar, una institució que s'obstinen els seus inconscients defensors en presentar al poble com una cosa immutable.

Sortosament, però, en el poble d'avui la Lliga ja no troba el públic que desitja. Ningú s'espera de cap transformació, per fonda que sigui. La correspondència d'Alcover que publica FOMENT en la seva darrera edició n'és una demonstració palega. Els camperols del nostre camp es preguntén si aquells fills del poble que deixaren els seus ossos, en temps de la Monarquia, a Cuba, Filipines i Anual, ja no entien de pare i mare; si ja eren fills de l'Estat.

I és que no hi ha res més aclaprador que la lògica. I la lògica, com podem veure, no és pas patrimoni dels tècnics de la Lliga. Es el poble qui la posseeix.

M. BADIA ARNAL

CATALAI QUE ESPERES PER A USAR LA TEVA LLENGUA COM LA TEVA CATALANITAT EXIGEIX?

# Retorn del senyor Macià

## El President torna satisfet del resultat de les gestions realitzades a Madrid

Diumenge arribà a Barcelona el senyor Macià, de retorn de la capital de la República, on anà per a realitzar gestions per tal d'endargar el traspàs de serveis a la Generalitat.

A l'estació de França l'esperava una gran multitud, àvida de retrar homenatge al President i palesar-li novament l'adhesió del poble de Catalunya.

Una vegada arribat a la Generalitat i després de descansar breus instants, el President passà al Saló de Sant Jordi, on fou rebut amb una ovació delirant per les representacions de centres i entitats d'Esquerra que s'havien traslladat al Palau de la Generalitat per a significar al senyor President llur absoluta adhesió.

El senyor Macià, visiblement complagut, pronuncià un breu parlament.

Aquesta vibració patriòtica que és palea en la rebuda que m'heu tributat—és la que ha d'informar totes les nostres actuacions en el camí de l'assoliment de les aspiracions de Catalunya.

La meva anada a Madrid ha tingut dues finalitats essencials. Una, la d'invitar el President de la República, senyor Alcalà Zamora, a una visita a Barcelona, la qual tindrà lloc, davant la impossibilitat d'ésser realitzada abans, durant el pròxim setembre.

El segon objectiu del meu viatge ha estat, com sabeu, la qüestió dels traspasos de serveis.

Al nostre entendre, aquests no eren realitzats amb la celeritat desitjada. Ultra aquesta lentitud, potser no eren efectuats sota l'orientació més eficient, per manca de valoració, per als interessos de Catalunya.

La comprensió entre ambdues parts fou, però, absoluta, i ens complaem a remarcar que venim plenament satisfets de Madrid i de la cordialitat i bona disposició que tothora hi hem trobat.

El senyor Macià significà després que la situació anòmala per la qual travessa l'Ajuntament de la ciutat ha avançat el seu retorn. Sobre aquesta qüestió—seguí dient el senyor President—es farà allò que calgui. Els homes de l'Esquerra enjudiciem serenament totes les coses i prenem, les decisions que

calen amb tota la responsabilitat que comporten.

Nosaltres solucionarem la qüestió de l'Ajuntament de Barcelona amb plena responsabilitat de les nostres resolucions. Sigui com sigui, ens sotmetem sempre a la voluntat del poble, puix que la nostra missió és servir-lo.

Jo sóc home que estimo el poble, i en ell em recolzo, i és comptant amb la seva confiança i amb el seu assentiment que he laborat sempre.

El senyor Macià agrai finalment, amb paraules sentides i cordials, la rebuda que li fou tributada, i enmig d'una xardorosa ovació es retirà seguidament a les seves habitacions particulars.

## Els esports

### Futbol

ILURO, 3 - REUS, 2

Al camp de l'Iluro, de Mataró, es jugà l'encontre entre el titular i el Reus. Tal com ha anat el partit, havia d'ésser el resultat favorable a l'Iluro per més marge, però Sans, en la porta del Reus, na fornít una actuació brillantíssima, i impedia que l'Iluro guanyés per més punts. Fins quinze minuts abans d'acabar, el resultat estigué indecís; i el Reus oposà el seu entusiasme a la millor tècnica de l'Iluro. La primera part ha acabat amb 2 a 0 a favor de l'Iluro, marcats per Palomeres i Pi. A principis de la segona, el Reus ha reaccionat brillantment, i en poes minuts ha aconseguit l'empat: han marcat Domingo i Rovira. Po abans d'acabar, Palomeres ha marcat el de la victòria. Arbitrà Boada, i els equips eren:

Iluro: Banús, Borràs, Valls, Fauria, Soler, Porrera, Navas, Palomeres, Garcia, Pi i Perona.

Reus: Sans I, Sans II, Cort, Margalef, Buyé, Reverter, Climent Randuà, Domingo, Garcón i Rovira.

**Olis de les millors marques a preus limitats**

**AUTO-RECANVIS**

Sant Joan, 19 Tel. 202 R

# Noticiari

## Foment Nacionalista Republicà

### SECRETARIAT POLITIC

Es fa avinent a tots aquells amics que hagin de consultar amb el Secretariat polític que aquest continuarà installat en el local d'hivern de Foment Nacionalista Republicà, l'entrada al qual haurà de fer-se, però, per la impremta Foment, carrer Galió, de 2 a 4 de la tarda i de 10 a 12 al local d'estiu.

\*\*\* Abans d'ahir a quarts de 10 de la nit un subjecte anomenat Josep Fortuny Duran, de 20 anys, natural i veí de Riudecols, inferí amb una ganivet una ferida de poca profunditat al pit d'una dona d'una casa del carreró de Misericòrdia.

L'agressor fou detingut per la policia i tancat a la presó.

### Grata manifestació

Vertaderament la féu una família estrangera: de Reus digueren guardar-ne dos records, de son esvelt campanar i dels bolsos de la casa FORT.

Quant als detalls del nostre campanar són prou coneguts de tots i estan sempre a la vista de tothom.

Referent als bolsos que fabrica D. FORT, francament és quelcom digne d'ésser vist el que més crida l'atenció és de la manera com fabriquen la classe anomenada suècia blanca. Com tots sabem darrer espeterne de la moda femenina. Amb més motiu, per quant D. FORT, carrer Carniceries Velles, 3, és l'única casa en tot Espanya que confecciona pell tan delicada i fina a preus baratíssims.

No és d'estranyar, doncs, que eridi l'atenció de propis i estrangers.

\*\*\* A l'Olímpia de Barcelona es representava un espectacle en el qual un individu era crucificat.

Davant la protesta d'una comisió d'espectadors, el governador disposà que un metge visités al susdit individu.

La visita s'efectuà; dictaminà el metge, i l'inhumà espectacle fou prohibit.

\*\*\* A Agramunt, diumenge se celebrà un concurs d'ases de raça catalana, organitzat pel Servei de Ramaderia de la Generalitat.

Hi concorregueren gran nombre de guarans i someres dels pobles de les comarques enotècniques d'Urgell, Segrià i Pla de Lleida.

\*\*\* Als pobles de Bellcaire i Balaguer, dissabte i diumenge, va donar dues conferències, als Centres d'Esquerra, la senyoreta Maria Teresa Gibert. Hi assistí nombrós públic, el qual va aplaudir-la amb entusiasme.

### Jaume Roig i Padró

#### MEDICINA GENERAL I DE LA INFÀNCIA

Visita de 4 a 6.

Major, 3, pral. — Telèfon 339.

\*\*\* Dissabte passat, l'atraca-dor Plàcid Calvet, reclòs a la quartà galeria de la Presó cellular de Barcelona, va agredir a l'oficial de presons senyor Josep M. Castanyos, i li causà lesions de consideració.

\*\*\* Diuen de València que a causa de l'aiguat ha quedat feta malbé la collita d'albercões.

### Banc Urquijo Català

#### AGENCIA DE REUS

Negociem els cupons de venciment corrent el líquid dels quals ens sigui conegut.

#### OPERACIONES DE BÒRSA DESCOMPTE DE CUPONS DIPOSIT DE VALORS

### Banc Urquijo Català

\*\*\* Diuen de Tarragona, que la policia, a conseqüència de la denúncia presentada per robatori de 4.300 pessetes ha practicat gestions descobrint per últim que l'autor del robatori és el propi fill del denunciant Pere Avià.

### L'ESCUT DE REUS

#### SASTRERIA I GÈNERES DE PUNT

Rebudes les novetats de la temporada.

Trajes bona qualitat a 125 pessetes

Extens assortit en gèneres de punt a preus econòmics.

Monterols, 4 i 6

R E U S

\*\*\* Amb motiu del centenari de la Renaixença, són moltes les persones que han visitat el Monestir i han pogut fer-se càrec de la gran renovació des del temps que funciona el Patronat i sota els auspícis del gran patrici Eduard Toda. Unicament un arqueòleg, artista i patriota com ell podia fer el miracle de fer de Poblet una cosa vivent, compendi dels esplendoris i de les caigudes de la nostra terra.

\*\*\* Dissabte, a la nit, a Manresa tingué lloc la inauguració oficial de la temporada de la Piscina Municipal, amb la celebració d'un festival de natació, en el qual prengueren part equips del Club Femení i d'Esports de Barcelona, del C. N. Sallent i del C. N. Barcelona.

\*\*\* A Sueca s'ha celebrat un míting d'affirmació pro Estatut valencià.

\*\*\* A Vendrell se celebra diumenge l'anunciat Congrés Esperantista Internacional.

### A T E N C I Ó!

Magnifica ocasió per a persona que coneixi el ram de comestibles: traspasso tenda de bon rendiment enclavada a Vilaseca.

Rao: Camí Salou, 12, 2.ºn Reus.

\*\*\* Per avui està senyalada a l'Audiència de Barcelona la vista de la causa contra Benjamí Balsano, Mercè Segalés i Eulàlia Maiñou, per l'assassinat d'Emma Langer, fet ocorregut a Badalona.

La vista ha despertat gran interès.

\*\*\* Després de la pluja caiguda el Sindicat d'Irrigació del Pantà de Riudecanyes, ha suspès el subministre d'aigua als accionistes, el qual es reprendrà divendres proper.

\*\*\* Ha arribat a la nostra Redacció el número 31, corresponent al mes d'abril, de la revista "Catalunya".

Com tots els números d'aquesta important revista que editen els patriotes catalans residents a Buenos Aires, insereix un interessant sumari.

### Enric Barnell Martí

ADVOCAT

ha traslladat el seu despatx el carrer Major, 3, 1.º-Tel. 339

\*\*\* A Aldea de l'Alba, llogaret agregat a Aiguamúrcia, ha estat detingut Llorenç Güell Torrents, que amenaça de mort amb ganivet Joaquim Bargalló Montserrat.

\*\*\* La "Gaceta" publica un decret autoritzant el ministre de la Governació per a anunciar a concurs l'arrendament d'un edifici on installar les oficines i dependències del Govern civil de Tarragona.

\*\*\* Ha arribat a Barcelona, procedent d'Algecires, el conegut comunista Andreu Nin.

# La Urbana i el Sena

Companyia d'Assegurances d'Accidents

INDUSTRIALS, COMERCIANTS, AGRICULTORS

Assegurem a tot el seu personal

### Mort - Invalidesa - Incapacitat

previstos per la Llei del 1.º, d'abril de 1933.

Per a informes al Director particular de la Companyia

**JOAN VALLES**

RAVAL SANTA ANNA, 80.

TEL. 132 R. REUS

\*\*\* Diuen de Tarragona que abans d'ahir celebrà eleccions el Col·legi d'Advocats, essent elegits sense lluita per al càrrec de degà el senyor Antoni Albafull; diputat primer, el senyor Lloret; i diputat segon, el senyor Josep Ixar.

\*\*\* Ahir al matí, a l'Audiència de Tarragona se celebrà davant el Tribunal de Dret, el judici contra l'anarquista Josep Alomar, processat per tenència il·lícita d'arma de foc, que li trobà la policia la nit dels successos de gener últim en aquella capital. El fiscal ha demanat un any i un dia de presó.

### Llibreria Nacional i Estrangera

Tots els llibres en tots els idiomes  
Ofereix un servei de vendes a terminis

Raval Santa Anna, 20, REUS - Telèfon 419 R.

\*\*\* Nostre entranyable amic Pere Balaguer i Martorell passa per la pena d'haver perdut a la seva estimada esposa senyora Concepció Romero i Freixes.

L'acte de l'enterrament tingué lloc ahir al matí i el qual, malgrat la pluja que queia en aquells moments, constituí una vera manifestació de dol, puix que els amics que volgueren testimoniar al company Balaguer la seva condolença foren moltíssims.

Els funerals tindran lloc aquest matí, a dos quarts de deu, en l'església de Sant Francesc.

L'amistat que de tants anys ens uneix amb l'amic Balaguer li dirà com compartir la pena que avui affigeix a ell i demés familiars de la traspassada a tots els quals i d'una manera especial als seus germans Pere, Genar i Albert, fem extensiva la nostra condolença.

\*\*\* "L'Opinió" va commemorar diumenge el segon aniversari de la seva aparició com a diari.

\*\*\* Ahir, dilluns, tingué lloc a Lleida la fira de bestiar en gros.

\*\*\* Els actes celebrats amb motiu del IX Congrés de la Federació de la Premsa Catalano-Baleà—la ressenya dels quals no publiquem avui per manca d'espai, prometent, però, fer-ho en una propera edició—han revestit una gran brillantor deslluïda tan sols per la pluja que ahir caigué tot el dia.

\*\*\* Diuen de Lleida que ha descarregat també allí una gran tormenta que ha causat danys a les collites, inundant alguns soterranis de la ciutat.

No es tenen notícies de desgràcies personals.

\*\*\* Ahir a la tarda se celebrà a Mollerussa la inauguració d'una sucursal en aquella vila de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Lleida, assistint a l'acte la Junta directiva d'aquella entitat, autoritats i premsa.

\*\*\* Abans d'ahir i ahir es desencadenà un fort temporal de vent i aigua, causant grans destroces a l'arbrat i danys a l'agricultura.

### Pere Cavallé i Pi

Ex-alumne intern i ex-metge de guàrdia, per oposició, de Toco-Ginecologia, de l'Hospital Clínic de Barcelona.

PARTS i MALALTIES DE LA DONA

Consulta: de 10 a 12 matí i de 3 a 6 tarda

Raval alt Jesús, 50, enfresol-Tel. 9 X REUS

\*\*\* La línia del ferrocarril de Barcelona-València, ha quedat interceptada a Burriana, a causa de que els temporals han motivat el desbordament d'un riu que passa pel dit terme municipal. Els trens fan transbord amb gran retard i els passatgers han de fer transbord recorreguent la distància Burriana-Villarreal en autòmnibus.

\*\*\* El dia 8 del corrent se celebrarà el 25 aniversari del trasllat de les cendres de Zola al Pantheon.

\*\*\* A Valls, com estava anunciat, se celebrà l'assemblea de propietaris, president l'acte el senyor Garriga Massó, vice-president de l'Institut Català de Sant Isidre.

El local estava completament ple.

Parlaren els senyors Oller, de Valls; Vidal, de Vendrell, i en començar a parlar el senyor Talavera, de Montblanch, i en expressar-se en tons enèrgies, de distints llocs de la Cambra sortiren veus de protesta d'elements extremistes, produint un fort escàndol i tirant objectes a l'escenari. En vista del caire que prenia i que les protestes continuaven, el delegat de l'autoritat, per indicació de l'alcalde, suspengué l'acte, havent estat aprovades les conclusions.

A la sortida es produiren alguns incidents entre ambdós bandols, i es trencaren molts paraigües. Acudiren uns guàrdies municipals per a imposar l'ordre. Encara que estava concentrada la guàrdia civil no sortí de la caserna perquè l'alcalde no considerà necessària la seva presència pels carrers.

La presidència de l'Assemblea es traslladà seguidament al Govern civil de Tarragona, entrevingant-se amb el senyor Freixes, protestant dels successos ocorreguts.

\*\*\* En la volta a Espanya ha resultat vencedora l'esquadra número 2 de Sevilla, comandada pel tinent senyor Juli Salvador Díaz Benjumea. Aquesta esquadra ha cobert el recorregut Logronyo-Leon i Madrid en unes cinc hores aproximadament, i en un sol dia.

\*\*\* Procedent de Londres, Ceuta, Philippeville, Port Said, Beyrouth, Estambul, Pireu i Nàpoles, ahir al matí arribà a Barcelona el transatlàntic anglès "Viceroy of India", a bord del qual viatgen 348 turistes.

Han visitat la ciutat i els seus voltants, i avui hauran sortit cap a Londres.

### Joventut de Foment N. R.

#### SECCIO BIBLIOTECA

A partir d'aquesta data i durant els mesos d'estiu, la nostra secció farà el servei de llibres en el seu estatge d'hivern els dilluns, dimecres i divendres de cada setmana, de dos quarts de vuit a dos quarts de nou del vespre.

Reus, 2 de juny de 1933.—El Secretari, J. Guiot.

